

Σημ. γ'. Πρώτον βιβλίον τυπωθὲν ἐν Τουρκίᾳ (Θεσσαλονίκη) ἐστὶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη γράμμασιν Ἑβραϊκοῖς, λέξεσιν Ἑλληνικαῖς¹, ἐν δὲ τῷ ἐν Πέραν Καραϊτικῷ (Ἑβραϊκῷ) τυπογραφίῳ κατὰ τὴν 12' Ἑκατονταετηρίδα ὑπῆρχον καὶ στοιχεῖα Ἑλληνικά².

Μετὰ δὲ τὸν Κορυδαλέα προέστη τῆς Σχολῆς τῷ 1646 ὁ τούτου προκριτότερος μαθητὴς Ἰωάννης ὁ Καρυοφύλλης, Βυζάντιος, διδάσκων μέχρι τοῦ 1664· παρὰ ταύτην ὁμῶς, Ὀμακίδιον κοινὸν τρόπον τινὰ οὔσαν³, φαίνεται ἰδρυθεῖσα (1661)⁴ ἐν τῷ Ἁγιοταφικῷ Μετοχίῳ δαπάναις τοῦ ἐκ Καστορίας φιλογενεστάτου Μανολάκη ἐτέρα Σχολή, ἧς προέστη τῷ 1663 Γερμανὸς ὁ Λοκρός, ἀνὴρ λόγιος⁵, ἐπὶ τὸν τῆς Νύσσης ὕψερρον μητροπολιτικὸν ἀρθρεῖς θρόνον⁶. Μετὰ δὲ τοῦτον

σελ. 43—. Βρετ. Α', 19 ἐν Σημ. Τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ ἔθνικῷ Ἡμερολόγιῳ Μ. Π. Βρετοῦ τοῦ ἔτους 1864 σελ. 254—. Πιζύλου Λάμπρου Ἱστορικὴ Πραγματεία περὶ ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι κτλ. ἐν Χρυσασαλλίδι (Ἀθηνῶν), τεύχ. Ξ'—. σελ. 364—.

(1) Toderini ἔθν. ἀνωτ. Vol. III.

(2) Χρυσασαλλίδ. (Ἀθηνῶν) τεύχ. Ο', 664.

(3) Εὐγένιος ὁ Ἰωαννοῦλιος ἐπέστελλε τῷ Λαρίσσης Διονυσίῳ ἐν Βυζαντίῳ ἀποδημοῦντι κατὰ τὸ 1664 « Τὸν λογιώτατον ἐν διδασκάλοις καὶ σοφώτατον ἅγιον Χαρυοφύλακx Κύριον Ἰωάννην τὸν Καρυοφύλλον καὶ διδάσκαλον τοῦ κοινοῦ Ὀμακοῦ διὰ τῆς ἱερᾶς σου φωνῆς εἰλικρινῶς καὶ ἐν φιλήματι ἀγίῳ νοερώς κατασπάζομαι » Ἐν τῷ εἰρημένῳ κώδῃ τῆς ἐν Χάλκη Θεολογικῆς Σχολῆς.

(4) Δοσιθέου περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχουσάντων σελ. 1177.

(5) Ὁ αὐτὸς Εὐγένιος ὁ Ἰωαννοῦλιος ἐπέστελλεν Ἰωάννη τῷ Καρυοφύλλῃ (ἐν σελ. 114 τοῦ αὐτοῦ Κώδ. τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς). « Ἐγὼ δὲ ἤκουσα παρὰ πολλῶν καὶ πολλᾶκις, ὅτι κάποιος Χριστιανὸς φιλόθεος καὶ τοῦ Γένους καὶ τῆς εὐκλείας ζηλωτῆς, συνέστησεν ἐξ ἰδίων ἀναλωμάτων Παιδαγωγεῖον αὐτοῦ· ἐπιστατᾷ δὲ τοῦτο, ὡς λέγουσιν, ὁ σπουδαιότατος Γερμανὸς ὁ Λοκρός. » Πρὸς δὲ τὸν Γερμανὸν τοῦτον ἐπέστελλεν ὁ αὐτὸς Εὐγένιος (ἐν σελ. 7 τοῦ αὐτοῦ Κώδ.) « Γερμανῷ τῷ σοφωτάτῳ καὶ ἔλλογιμωτάτῳ ἐν διδασκάλοις καὶ γνησίῳ παιδαγωγῷ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς ὑγιεῖαν παρὰ Θεοῦ καὶ σωτηρίαν εὐχόμεθα. » Καὶ αὖθις ὁ αὐτὸς ἐπέστελλε Διονυσίῳ τῷ Λαρίσσης (1663) « Περί δὲ Γερμανοῦ τοῦ διδασκάλου τῆς ἐν Βυζαντίῳ Σχολῆς τί χρῆ καὶ λέγειν; » (ἐν σελ. 6 τοῦ αὐτοῦ κώδ.)

(6) Ποικίλα Ἑλληνικά ἐν Μόσχᾳ σελ. 259. Περὶ Γερμανοῦ τοῦ Λοκροῦ (τοῦ αὐτοῦ καὶ Αἰτωλοῦ) περιηγησαμένου τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Βρεττανίαν,